

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta
LiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö HE 46/2024 vp

Lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta (HE46/2024 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnassa on käsiteltävänä Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta (HE 46/2024 vp). Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on saanut kutsun asiassa asiantuntijana kuultavaksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan määräaikaisesta tukemisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että kaasukäyttöisen paketti- ja kuorma-auton hankintatukia koskevissa säännöksissä huomioitaisiin niin kutsuttu uudistettu de minimis -asetus.

Kaasukäyttöisen paketti- ja kuorma-auton hankintatuen myöntämisen edellytyksiä koskevia säännöksiä muutettaisiin poistamalla rajoitukset hankintatuen myöntämiselle maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitetun ajoneuvon hankintaan. Kaasukäyttöisen paketti- ja kuorma-auton tuen yrittäjäkohtaista kokonaismäärää nostettaisiin 300 000 euroon vuodessa.

Lisäksi lakiin ehdotetaan palautettavaksi henkilöautojen muuntotukia koskeva sääntely. Samalla lain nimikkeeseen ehdotetaan lisättäväksi viittaus ajoneuvojen vaihtoehtoisella käyttövoimalla muuntamisen tukemiseen.

Kaasukuorma-autojen hankintatuen rajoitusten poistaminen on tärkeää, ja lakimuutos tulee saattaa voimaan mahdollisimman pian.

Kaasukäyttöisten kuorma-autojen hankintaan on voinut vuoden 2021 alusta saada hankintatukea, joka kattaa osan kaasukuorma-auton ja vastaavankokoisen dieselkuorma-auton välisestä hintaerosta. Tuki laajeni sähkökäyttöisiin kuorma-autoihin ja pakettiautoihin vuoden 2022 alussa.

Suurin osa kuljetusyrityksistä ei ole voinut hakea kaasukuorma-autojen hankintatukea enää 31.12.2023 jälkeen, sillä valtiontukisäädöksiin tulleiden

muutosten takia tuki rajautuu vain sellaisiin kuorma-autoihin, joita ei käytetä tieliikenteen tavarakuljetuksiin. Tämä rajausta poistui uudistetusta de minimis -asetuksesta joulukuussa 2023.

Hankintatukilakia on päivitettävä esityksen mukaisesti tältä osin siten, että jatkossa tukea voi hakea kaasukuorma-auton hankintaan riippumatta siitä, millaiseen kuljetustehtävään autoa käytetään.

Kotimaisen biokaasun käyttäminen raskaan liikenteen käyttövoimana on hyvä keino tavaraliikenteen päästöjen vähentämiseen. SKAL pitää tärkeänä, että kaasukuorma-autojen hankintatuen kuljetustehtäväkohtaiset rajaukset voidaan luonnoksessa esitetyllä tavalla poistaa.

SKALin kuljetusbarometrin mukaan lähes joka viides vastaaja on investoimassa kaasukäyttöiseen kuorma-autoon. Biokaasulla on hyvät mahdollisuudet olla osaratkaisuna raskaan liikenteen päästöjen vähentäjänä. Biokaasun hyödyntäminen tarkoittaa myös kotimaista energiantuotantoa ja arvoketjua, jolla varmistetaan huoltovarmuutta ja vähennetään riippuvuutta tuontien energiasta. Biokaasun käyttäminen luo työtä Suomeen, mikä on myös tärkeää.

Lakimuutos tulee saattaa voimaan mahdollisimman pian

Kaasukuorma-autojen hankintaan on tullut tukikauden katkeamisen takia keskeytys, joten on erittäin tärkeää saattaa uusi laki voimaan mahdollisimman pian. Tällä hetkellä voimassa olevien tukiehtojen takia kuljetusyritykset eivät voi tehdä kaasukuorma-autoa koskevaa tilausta ennen kuin tukea on haettu ja hakemukseen on saatu ehdollinen päätös.

Näin ollen kuljetusyritykset eivät ole kevään aikana voineet aiempaan tapaan tehdä kaasukuorma-autoja koskevia tilauspäätöksiä, vaikka tiedossa onkin ollut, että kaasukuorma-autojen tuki jatkuu myöhemmin tänä vuonna, kun lakiin on tehty tarvittavat muutokset. Käytännössä kaasukuorma-autojen kauppa on pysähtynyt täysin alkuvuoden aikana. On hyvä, että tätä valmistellaan nyt nopeasti eduskunnassa.

Hankintatuen hakuaikaa jatkettava vuoden 2027 loppuun

Kaasu-, sähkö- ja vetykäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintatuen tukikausi on päättymässä jo vuoden 2024 lopussa, sillä esitetyssäkin muodossa lain mukaan hakemukset tulee jättää viimeistään 31.12.2024. Hankintatuet ovat lisänneet sähkö- ja kaasukäyttöisten kuorma-autojen ja sähköpakettiautojen kysyntää. Kaasukuorma-autojen rekisteröintien määrä on tuen vaikutuksesta kasvanut lähes 100 kuorma-auton vuosittaiseen määrään. Sähkökuorma-autojen rekisteröintimääräkin on alkanut kasvaa vuosina 2022–2023.

Hankintatukia koskeva laki on voimassa vuoden 2028 loppuun asti, jotta tukea voidaan kohdistaa hakemusten kohteena olevien tulevana vuosina rekisteröitävien autojen hankintaan. Hankintatukien hakuaika päättyy kuitenkin lain soveltamisalaa koskevaan pykälän mukaisesti jo 31.12.2024.

SKAL esittää, että lausuttavana olevan lakimuutoksen yhteydessä hankintatuen hakuaikaa pidennetään siten, että tukea voi hakea 31.12.2027 asti, kuten jo edellisen lakimuutoksen yhteydessä viime syksynä esitimme.

Hankintatuen enimmäismäärä

SKAL kannattaa sitä, että tuen yrityskohtainen kokonaismäärä nostetaan 300 000 euroon.

SKALin näkemyksiä eri käyttövoimiin löytyy käyttövoimaraportistamme ”Millä energialla kuljetamme” oheisesta linkistä: https://skal.fi/wp-content/uploads/2023/01/skal_kayttovoimasiirtyma_raportti_20230110.pdf?_gl=1*1rx3y4a*_up*MQ..*_ga*MTQ4NDI4OTMwOS4xNzExMDc0NDE4*_ga_FWH8ETPVZR*MTcxMTA3NDQxNy4xLjAuMTcxMTA3NDQxNy4wLjAuMA..

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala
toimitusjohtaja

Pekka Aaltonen
logistiikkajohtaja